

Läraryrkesnämnden

Utbildningsplan

Speciallärarprogrammet
Specialisering: utvecklingsstörning
Specialisering: språk-, skriv- och läsutveckling

Programkod:	LASPL
Programmets benämning:	Speciallärarprogrammet Programme in Special Needs Training
Högskolepoäng/ECTS:	90 hp
Beslut om inrättande:	Utbildningsplanen är fastställd av Läraryrkesnämnden, 2018-03-06, att gälla från och med HT 2018.
Undervisningsspråk:	Svenska
Utbildningsnivå:	Avancerad nivå
Examenskategori:	Speciallärarexamen Postgraduate Diploma in Special Needs Training
Behörighetskrav	Grundläggande krav är grundlärarexamen, ämneslärarexamen, yrkeslärarexamen, förskollärarexamen, eller motsvarande äldre examen, samt 3 års erfarenheter från läraryrket efter avlagd examen. För specialiseringen språk- skriv- och läsutveckling gäller dessutom krav på examen med ämnesstudier i svenska eller inom kunskapsområdet språk-, skriv- och läsutveckling motsvarande 22.5 hp.

Inledning

Speciallärarutbildningen är en akademisk professionsutbildning på avancerad nivå. Vid Karlstads universitet betyder det att hela utbildningen genomsyras av ett tydligt yrkesperspektiv som vilar på en vetenskaplig grund. Utbildningen strävar efter att vara en arena där erfarenhetsbaserad kunskap möter forskningens problematiserande perspektiv på ett sådant sätt att de studerande utvecklar kunskap och kompetens att självständigt arbeta som speciallärare för barn och elever i behov av särskilt stöd. Speciallärarutbildningen ges vid Karlstad universitet med specialiseringar mot:

- språk-, skriv- och läsutveckling
- utvecklingsstörning

Utbildningens mål

Utöver de allmänna mål i 1 kap. 9§ i högskoleförordningen gäller högskoleförordningens mål enligt nedan:

För speciallärarexamen (SFS 2011:186) ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som speciallärare för barn och elever i behov av särskilt stöd.

Kunskap och förståelse

För speciallärarexamen ska studenten

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om relationen mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa kunskap om barn och elever i behov av särskilt stöd i ett historiskt perspektiv,
- visa fördjupad kunskap om funktionsnedsättningar, inbegripet neuropsykiatriska svårigheter,
- visa fördjupad kunskap om barns och elevers språk- och begreppsutveckling och stimulans av denna,
- visa fördjupade kunskaper om bedömningsfrågor och betygssättning, och
- visa fördjupad kunskap om barns och elevers utveckling och lärande, inbegripet utveckling och lärande hos barn och elever med neuropsykiatriska svårigheter.

För speciallärarexamen specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling ska studenten också

- visa fördjupad kunskap om barns och elevers språk-, skriv- och läsutveckling.

För speciallärarexamen specialisering mot utvecklingsstörning ska studenten också

- visa fördjupad kunskap om barn och elever med utvecklingsstörning och deras allsidiga kunskapsutveckling i relation till undervisningsämnena eller ämnesområden.

Färdighet och förmåga

För speciallärarexamen ska studenten

- visa förmåga att kritiskt och självständigt ta initiativ till, analysera och medverka i förebyggande arbete och bidra till att undanröja hinder och svårigheter i olika lärmiljöer,
- visa förmåga att delta i arbetet med att utforma och genomföra åtgärdsprogram för enskilda elever i samverkan med berörda aktörer samt förmåga att stödja barn och elever och utveckla verksamhetens lärmiljöer,
- visa förmåga att kritiskt granska olika vetenskapliga perspektiv på neuropsykiatriska svårigheter samt tillämpa kunskaper om neuropsykiatriska svårigheter i olika lärmiljöer,
- visa förmåga att självständigt genomföra uppföljning och utvärdering samt leda utveckling av det pedagogiska arbetet med målet att kunna möta behoven hos alla barn och elever,
- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt genomföra pedagogiska utredningar och analysera svårigheter för individen i de lärmiljöer där barnet eller eleven får sin undervisning och vistas under förskole- eller skoldagen, och

- visa fördjupad förmåga till ett individanpassat arbetssätt för barn och elever i behov av särskilt stöd.

För speciallärarexamen specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling ska studenten också

- visa förmåga att vara en kvalificerad samtalspartner och rådgivare i frågor som rör barns och elevers språk-, skriv- och läsutveckling, och
- visa förmåga att kritiskt granska och tillämpa metoder för att bedöma barns och elevers språk-, skriv- och läsutveckling

För speciallärarexamen specialisering mot utvecklingsstörning ska studenten också

- visa förmåga att vara en kvalificerad samtalspartner och rådgivare i frågor som rör lärande och kunskapsutveckling hos barn och elever med utvecklingsstörning.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För speciallärarexamen ska studenten

- visa självkänedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att inom det specialpedagogiska området göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga att inom det specialpedagogiska området göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga att identifiera etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete,
- visa insikt om betydelsen av samarbete och samverkan med andra skolformer och yrkesgrupper, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och fortlöpande utveckla sin kompetens.

Utbildningens uppläggning

Specialpedagogik har sin vetenskapliga grund i flera olika ämnesinriktningar såsom pedagogik, psykologi och sociologi. Det är både ett kunskaps- och forskningsområde samtidigt som det handlar om pedagogisk vardag och politiska värden. Det är därmed ett komplext och mångvetenskapligt ämne som berör frågor om ideologi, utbildningsfilosofi och didaktik. Specialpedagogisk verksamhet kännetecknas såväl historiskt som i nutid av olika värderingar, ideologier och forskningstraditioner. En röd tråd som löper genom speciallärarutbildningen vid Karlstads universitet är att beakta olika specialpedagogiska och teoretiska perspektiv på de områden som kurserna behandlar. Varje kurs planeras vidare utifrån dubbla progressioner: en som relaterar till breddning och fördjupning inom det specialpedagogiska kunskaps- och verksamhetsområdet och en som relaterar till vetenskaplighet. Inom kurserna skapas forum, till exempel i form av digitala och campusförlagda seminarier, där studenternas erfarenhetsbaserade kunskap möter teoretiskt grundad kunskap. I fältstudier och examinationsuppgifter ges studenten möjlighet att själv använda olika metoder för datainsamling och databearbetning, samt producera forskningsgrundade texter av relevans för att utveckla den kompetens som speciallärare ska besitta. Centralt är även studentens självkänedom och empatiska förmåga, med särskilt beaktande av etiska aspekter som i hög grad är aktuella i arbetet med barn och elever i skolsvårigheter med en utgångspunkt i nationella och internationella styrdokument.

Utbildningen omfattar 90 högskolepoäng och består av tre block. Det första blocket utgörs av gemensamma kurser för de två specialiseringarna. Det andra blocket utgörs av fördjupningskurser inom respektive specialisering. Det tredje blocket har gemensam struktur och samma kurser, men inom ramen för kurserna avgör vald specialisering kursens innehåll. Viss samläsning med specialpedagogprogrammet kan förekomma vad gäller gällande block ett och tre. Ett självständigt arbete (examensarbete) omfattande 15 högskolepoäng genomförs under den sista kursen i block tre. Det självständiga arbetet ska utgöra en fördjupning inom respektive specialisering.

I normalfallet ges utbildningen på halvfart och distans med ungefär tre campusförlagda kursträffar per termin. Utbildningen bedrivs med hjälp av olika former av informations- och kommunikationsteknik. Fältstudier är återkommande inslag genom hela utbildningen. Studenten förväntas ha möjlighet att genomföra dessa fältstudier i praktisk yrkesverksamhet.

Utbildningens innehåll

BLOCK 1 – gemensam del

Specialpedagogik som verksamhets- och forskningsområde, 15 hp

Specialpedagogiska perspektiv på bedömning, dokumentation och samverkan, 7,5 hp

Språk- och begreppsutveckling, 7,5 hp

BLOCK 2

Specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling

Språk-, skriv- och läsutveckling ur ett inkluderande perspektiv, 15 hp

Att undanröja hinder för språk-, skriv- och läsutveckling, del II, 15 hp

Specialisering mot utvecklingsstörning

Lärande och undervisning i särskola och särskild undervisning för vuxna, del I, 15 hp

Lärande och undervisning i särskola och särskild undervisning för vuxna, del II, 15 hp

BLOCK 3 – gemensam del (med fördjupning inom respektive specialisering)

Vetenskapsteori och metod med ämnesfördjupning, 15 hp

Självständigt arbete i specialpedagogik, 15 hp

Observera att de i programmet ingående kurserna kan ha andra namn än vad som anges här.

Examensbenämning

Speciallärarexamen. I examensbeviset anges specialisering och för vilken verksamhet utbildningen är avsedd, där verksamhetsområdet grundar sig på studentens tidigare avlagda examen.

Postgraduate Diploma in Special Needs Training

Tillgodoräknande av kurs

Student har rätt att begära tillgodoräknande av tidigare studier vid svensk högskola eller studier utomlands. Beslut om tillgodoräknande fattas enligt gällande regelverk.

Övrigt

Gällande regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Karlstads universitet reglerar studenters och anställdas skyldigheter och rättigheter.